

Nové zaujímavé floristické nálezy z okolia Myjavy III (západné Slovensko)

New interesting floristical findings from Myjava surroundings III
(Western Slovakia)

TOMÁŠ FIGURA

Katedra experimentální biologie rostlin, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Viničná 5, Praha 2, CZ - 128 44, Česká Republika & Katedra Botaniky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Benátská 2, Praha 2, CZ - 128 43, Česká Republika, 00421948099321, figura.tomas@gmail.com

Abstract: The article summarizes floristic findings of threatened and endangered vascular plants from wider surroundings of the town of Myjava. The data were collected during the years 2013 and 2014 and new localities of 28 plant taxa are presented. The most interesting findings include: *Erophila spathulata*, *Limodorum abortivum*, *Neottinea tridentata*, *Ophrys holoserica* subsp. *holubyana*, *Pulsatilla grandis*.

Keywords: Carpathians, distribution, threatened and endangered plants.

Úvod

Príspevok nadväzuje na predošlé dva články autora (Figura 2013, 2014) a prináša nové, dosiaľ nepublikované nálezy ohrozených a chránených druhov cievnatých rastlín. Tentokrát zahŕňa širšie územie, ktoré je ohraničené hranicami katastrálnych území obcí: Dechtice, Dolný Lopašov, Kočín-Lančár, Krajné, Myjava, Prašník, Priepasné a Šípkové. Predošlý výskum v danej oblasti uvádzam v predchádzajúcich príspevkoch. Odvtedy boli floristické dáta z tejto oblasti uvedené v prácach Kráľika (2013), a Labudu a Žarnovičana (2013), ktorí botanizovali na študovanom území v poslednej dobe. Novo pridané územie, ktoré zahŕňa rezervácie Chríb, Málová a Čerenec boli v posledných rokoch floristicky mapované a výsledky sú uvedené v práci Anonymous (2014a,b,c). Pridané územie Lopašovských skál bolo taktiež už skúmané (Šnajdar et Ujházy 2013). Fytogeograficky územie patrí do okresov Biele Karpaty, južná časť (9) a Malé Karpaty (10) (Futák 1984).

Metodika

Metodika je totožná s predošlými článkami série (Figura 2013, 2014). Fotografická dokumentácia je uložená u autora a čiastočne aj na jeho osobnej webstránke <http://fi.yc.cz/fl3.html>. Herbárové položky sú uložené u autora a/alebo v herbári PRC.

Výsledky a diskusia

Anacamptis morio, VU, §: Dolný Lopašov, nad kameňolomom, zjz. svah, 266 m, 7471b, 48°35'20"s. š., 17°38'3" v. d., 1 kv. r., 27. 4. 2014, H, F.

Anemone sylvestris, NT: Prašník, osada Horná Pustá Ves, nad kameňolomom, jiz. svah, 333 m, 7371d, 48°38'39"s. š., 17°37'33" v. d., ca 5 kv. r., 1. 5. 2014, F.

Berula erecta, VU: Krajné, cca 400 m jiv. od osady Poprehora, 239 m, 7372a, 48°41'29"s. š., 17°40'56" v. d., desiatky kv. r., 10. 5. 2014.

Cephalanthera damasonium, VU, §: Prieprasné, osada Bachárovci, asi 800 m sz. od osady, jv. svah, 395 m, 7271c, 48°42'39"s. š., 17°34'16" v. d., desiatky r., september 2013. – Prašník, osada Horná Pustá Ves, jv. svah, 328 m, 7371d, 48°38'26"s. š., 17°36'54" v. d., cca 5 kv. r., 1. 5. 2014, F. – Dechtice, ssv. od obce, z. svah, 240 m, 7471a, 48°33'29"s. š., 17°34'55" v. d., cca 100 kv. r. v širšom okolí bodu, 10. 5. 2014, F.

Cephalanthera longifolia, VU, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, jv. svah, 328 m, 7371d, 48°38'31"s. š., 17°36'53" v. d., desiatky kv. r., 1. 5. 2014, F.

Dianthus praecox subsp. *lumintzeri*, EN, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, jiz. svah, 312 m, 7371d, 48°38'29"s. š., 17°36'50" v. d., desiatky trsov s kv. r., 1. 9. 2013, H, F.

Kmetičová (2012) uvádza najbližšie lokality v okolí Brezovej pod Bradlom a Hrachovišťa. Taktiež Klika (1936) udáva výskyt taxónu z Brezovských kopcov.

Erophila spathulata, EN: Dolný Lopašov, Lopašovské skaly, jz. svah, 232 m, 7471b, 48°35'18.5" s. š., 17°37'59.7" v. d., desiatky kv. r., 27. 4. 2014, H, F. – Prašník, osada Horná Pustá Ves, jiz. svah, 312 m, 7371d, 48°38'29" s. š., 17°36'50" v. d., desiatky kv. r., 1. 5. 2014, H, F.

Fumana procumbens, VU, §: Dolný Lopašov, Lopašovské skaly, jiz. svah, 235 m, 7471b, 48°35'18" s. š., 17°38' v. d., desiatky kv. r., 24. 4. 2014, F.

V okolí sa druh v súčasnosti vyskytuje najbližšie v Hornej Pustej Vsi (Eliáš 2008, Figura 2013) známe sú ale aj staršie údaje z Brezovských kopcov (Klika 1936).

Gagea transversalis, druh v súčasnosti nie je chránený ani hodnotený ako ohrozený: Prieprasné, osada Dlhý vršok, 500 m s. od osady, v. svah, 367 m, 7371b, 48°41'52"s. š., 17°35'42" v. d., cca 5 kv. r., 20. 4. 2013, H, F.

Prehliadaný druh, ktorého rozšírenie v Malých Karpatoch nie je dostatočne známe (Králik 2010, 2013), najbližšie sa vyskytuje v okolí Smoleníc (Bača 2009).

Limodorum abortivum, EN, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, pri kameňolome, jiz. svah, 287 m, 7371d, 48°38'30" s. š., 17°37'45" v. d., trs cca 10 kv. r., 1. 5. 2014, F.

Z Čachtických Karpát druh uvádza Kolník (2004), z okolia Smoleníc a Brezovských Karpát Ptačovský (1959) a Klika (1936, 1937).

Neottia nidus-avis, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, jiz. svah, 300 m, 7371d, 48°38'27"s. š., 17°36'47" v. d., do 10 kv. r., 10. 5. 2014.

Neottinea tridentata, EN, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, 312 m, 7371d, 48°38'29" s. š., 17°36'50" v. d., cca 100 r., 1. 5. 2014, H, F. – Šípkové, PR Málóvá, 300 m, 7372a, 48°40'3" s. š., 17°42'32" v. d., cca 10 kv. r., 10. 5. 2014, F. – Prašník, PR Čerenec, 290 m, 7372c, 48°38'42" s. š., 17°41'14" v. d., cca 50–100 kv. r., 2. 5. 2014, F.

Ophrys holoserica subsp. *holubyana*, CR, §: Šípkové, PR Málóvá, 300 m, 7372a, 48°40'3" s. š., 17°42'32" v. d., cca 10 kv. r., 10. 5. 2014, F.

Orchis ×hybrida, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, jiz. svah, 296 m, 7371d, 48°38'27" s. š., 17°36'53" v. d., j. svah, desiatky kv. r., 1. 9. 2013, H, F.

Orchis militaris, VU, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, jz. svah, 289 m, 7371d, 48°38'27" s. š., 17°36'51" v. d., cca 10 kv. r., 1. 5. 2014, H, F. – Krajné, kameňolom, 257 m, 7372a, 48°41'36" s. š., 17°40'52" v. d., cca 20 kv. r., 10. 5. 2014. – Krajné, križovatka, 261 m, 7372a, 48°41'18" s. š., 17°40'44" v. d., cca 10 r., 12. 5. 2014. – Chvojnica, jv. svah, 506 m, 7170d, 48°49'3" s. š., 17°26'20" v. d., cca 30 kv. r., 12. 5. 2014, F.

Orchis purpurea, VU, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, j. svah, 296 m, 7371d, 48°38'27" s. š., 17°36'53" v. d., desiatky kv. r., 1. 9. 2013, H, F.

Orchis pallens, EN, §: Myjava, časť Malejov, z. svah, 303 m, 7271a, 48°45'9" s. š., 17°30'25" v. d., krovie, desiatky kv. r., 24. 4. 2014.

Orchis mascula, VU, §: Myjava, časť Malejov, osada Štverná, z. svah, 300 m, 7271a, 48°45'2" s. š., 17°30'26" v. d., krovie, desiatky kv. r. – Vrbovce, medzi osadami Hate a Štefanová, 427 m, 7170d, 48°49' s. š., 17°27'4" v. d., cca 10 kv. r., 12. 5. 2014. – Vrbovce, osada Chlapečková, 481 m, 7170d, 48°49'2" s. š., 17°26'34" v. d., desiatky kv. r., 12. 5. 2014. – Chvojnica, 7170d, 506 m, jv. svah 48°49'3" s. š., 17°26'20" v. d., desiatky kv. r., 12. 5. 2014.

Orobancha lutea, NT: Štefanová, 475 m, 7170d, 48°48'44" s. š., 17°26'21" v. d., 5 r., 12. 5. 2014, H, F.

Silene otites, DD: Dolný Lopašov, 235 m, jz. svah, 7471b, 48°35'18.3" s. š., 17°38'0.3" v. d., desiatky kv. r., 24. 4. 2014, H, F. – Prašník, osada Horná Pustá Ves, 334 m, 7371d, 48°38'39" s. š., 17°37'39" v. d., cca 5 r., 1. 5. 2014, F.

Papaver albiflorum subsp. *austromoravicum*, NT: Lančár, Lančársky kostolík, 241 m, 7371d, 48°35'57" s. š., 17°38'47" v. d., jz. svah, desiatky kv. r., 27. 4. 2013, H, F.

Pulsatilla grandis, VU, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, 312 m, 7371d, 48°38'29" s. š., 17°36'50" v. d., desiatky r., 1. 5. 2014, H, F.

Ranunculus arvensis, NT: Dechtice, asi 1.5 km ssv. od obce, okraj poľa, 284 m, 7471b, 48°34'3" s. š., 17°35'19" v. d., cca 30 kv. r. 10. 5. 2014, H, F.

Scorzonera austriaca NT: Lančár, Lančársky kostolík, 280 m, 7371d, 24. 4. 2014, H, F. – Prašník, osada Horná Pustá Ves, 312 m, 7371d, 48°38'29" s. š., 17°36'50" v. d., desiatky r., 1. 5. 2014, H, F.

Scorzonera purpurea, VU, §: Vrbovce, Štefanová, asi 400 m jjv. od osady, 480 m, 7170d, 48°48'57" s. š., 17°26'44" v. d., desiatky r., 14. 5. 2014, F.

– Vrbovce, časť Štefanová, 485 m, 7170d, 48°48'45" s. š., 17°26'18" v. d., desiatky r., F.

Sorbus aria, NT: Dechtice, ssv. od obce, 297 m, 7471b, 48°33'34" s. š., 17°35'7" v. d., desiatky r. roztrúsených v poraste, 10. 5. 2014, F. – Prašník, osada Horná Pustá Ves, pri kameňolome, jz. svah, 287 m, 7371d, 48°38'30" s. š., 17°37'45" v. d., trs cca 10 kv. r., 1. 5. 2014, H, F.

Traunsteineria globosa, VU, §: Chvojnica, jv. svah, 506 m, 7170d, 48°49'3" s. š., 17°26'20" v. d., desiatky kv. r., 12. 5. 2014, F.

Vicia lathyroides, VU: Myjava, časť Turá lúka, jv. svah, okraj poľa pri roľníckom družstve, 305 m, 7271c, 48°44'52" s. š., 17°32'41" v. d. porast desiatok r., 24. 4. 2014., H, F.

Zo sledovaného územia uvádzam nové lokality 28 taxónov cievnatých rastlín. Ako najvýznamnejší hodnotím nález taxónu *Ophrys holubyana*, ktorý z územia PR Málová, kde som ho našiel, nebol známy (Anonymus 2014b). Podobná situácia je s druhom *Neotinea tridentata*, ktorý okrem PR Málová a PR Čereneč rastie aj v Hornej Pustej Vsi (pozri vyššie) a taktiež ide o nové nálezy (Anonymus 2014a, 2014b).

Podľa Šipošovej (2002) je rozšírenie druhu *Erophila spathulata* málo známe, a preto druh zaradujem do tohto príspevku. Tak ako v predchádzajúcich príspevkoch sú aj tentokrát uvedené nové lokality ohrozených druhov *Limodorum abortivum* a *Orchis pallens*. Viacero významných nálezov uvádzam zo skaly neďaleko Hornej Pustej Vsi, ide napríklad o porasty s *Dianthus praecox* subsp. *lumintzeri*, *Pulsatilla grandis* a *Neottinea tridentata* ďalšie som uviedol už v predchádzajúcom príspevku (Figura 2013), ako napríklad *Minuartia glaucina* a *Limodorum abortivum*. Toto miesto nebolo zatiaľ významnejšie narušené antropogénnou činnosťou a preto si zasluhuje pozornosť. Všetky uvedené lokality sú nové.

PodĎakovanie

Za rozličnú pomoc ďakujem Petrovi Hollému, Darine Valkovej, Danovi Dítě, Máriovi, Thorovi a Madle. Rukopis vznikol za podpory fondu výtvarníka pána Radka Labuti z Prahy (F.R.L. 2014) UTSR a UTPR.

Literatúra

- Anonymous 2014a. Súpis druhov PR Čerenec. Rezervačná kniha PR (Čerenec), msr. depon. in Správa CHKO Malé Karpaty, Modra.
- Anonymous 2014b. Súpis druhov PR Málová. Rezervačná kniha PR (Málová), msr. depon. in Správa CHKO Malé Karpaty, Modra.
- Anonymous 2014c. Súpis druhov PR Chrib. Rezervačná kniha PR (Chrib), msr. depon. in Správa CHKO Malé Karpaty, Modra.
- Bača, F. 2009. *Gagea transversalis* [Report]. In Eliáš, P. jun., (ed.). Zaujímavejšie floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 31: 106.
- Eliáš, P. jun. 2008. *Fumana* (Dunal) Spach. In Goliašová, K. & Šipošová, H. (eds), Goliašová, K., Hodálová, I. et al. Flóra Slovenska VI/1. Veda, Bratislava. 49–53.
- Figura, T. 2013. Nové zaujímavé floristické nálezy z okolia Myjavy (západné Slovensko). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 35: 119–126.
- Figura, T. 2014. Nové zaujímavé floristické nálezy okolia Myjavy II (západné Slovensko). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 36: 57–63.
- Futák, J. 1984. Fytogeografické členenie Slovenska. In Bertová L. (ed.), Bertová, L. Hlavaček, A. et al. Flóra Slovenska IV/1. Veda, Bratislava. 418–419.
- Klika, J. 1936. Ekologická a sociologická studia pastvín vápencové a dolomitové západokarpatské hornatiny (Čachtické kopce). Sborn. Českoslov. Akad. Zeměd. 11, 3: 330–336.
- Klika, J. 1937. Xerotherme und Waldgesellschaften der Westkarpathen (Brezover Berge). Beih. Bot. Centralbl. 57 B: 295–342.
- Kmeťová 2012. *Dianthus* L. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Dítě, D., Eliáš, P. jun. et al. Flóra Slovenska VI/3. Veda, Bratislava. p. 589–655
- Kolník, M. 2004. Vstavačovité (Orchidaceae) na území Čachtických Karpát. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 26: 117–127.

- Králik, T. 2010. Nové nálezy ohrozených a vzácnejších taxónov cievnatých rastlín v Malých Karpatoch III. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 32: 191–201.
- Králik, T. 2013. Nové nálezy ohrozených a vzácnejších rastlín Malých Karpát IV. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 35: 141–159.
- Labuda, M. & Žarnovičan, H. 2013: Vývoj využitia kultúrnej krajiny Myjavskej pahorkatiny (modelový príklad k. ú. Krajné). Univerzita Komenského v Bratislave, Bratislava, 170 p.
- Ptačovský, K. 1959. Poznámky ke kveteně bratislavského okolí. *Biol. Práce Slov. Akad. Vied.* 5/2: 1–88.
- Šípošová, H. 2002. *Erophila* DC. In Goliašová, K. & Šípošová, H. (eds.), Baranec, T., Bernátová, D. et al. *Flóra Slovenska* V/4: Veda, Bratislava, s. 542–544.
- Šnajdar, N. & Ujházy, 2013. Mapovanie biotopov v okolí PR Katarína. In Benediktová, D. (ed.), *Zborník zo 7. vedeckej konferencie Hodnotenie genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo*, Piešťany.

Došlo 9. 6. 2014
Priaté 15. 7. 2014